

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Quyết định giám đốc thẩm
Số 49/2020/KDTM-GĐT
Ngày 06/11/2020
V/v “Tranh chấp Hợp đồng mua bán
hàng hóa”

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

ỦY BAN THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Thành phần Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Hữu Ba

Các Thẩm phán: Ông Phan Thanh Tùng

Ông Bùi Đức Xuân

- Thư ký phiên tòa: Ông Lê Huy Kỳ - Thẩm tra viên

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Ông Nguyễn Kim Đoàn – Kiểm sát viên.

Ngày 06/11/2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án “Tranh chấp Hợp đồng mua bán hàng hóa”, giữa:

1. *Nguyên đơn:* Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn

Địa chỉ: Số 474 Nguyễn Thị Minh Khai, Phường 2, Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh.

Địa chỉ liên lạc: Số 2 đường số 12, Cư xá Chu Văn An, Phường 26, quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh.

2. *Bị đơn:* Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn – Kỹ thuật Sao Nam

Địa chỉ: Số 543/49 Nguyễn Đình Chiểu, Phường 2, Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh.

3. *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

3.1. Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam

Địa chỉ: Phòng 3, Lầu 8, Tòa nhà Bitexco Financial Tower, 2 Hải Triều, phường Bến Nghé, Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh.

3.2. Công ty TNHH MTV Cho thuê tài chính Ngân hàng Á Châu

Địa chỉ: Số 131 Châu Văn Liêm, Phường 14, Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

1. Nguyên đơn là Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn do ông Lương Vĩnh Kim đại diện theo pháp luật trình bày:

Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam (gọi tắt là Sao Nam) là đại lý ủy quyền của Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam (gọi tắt là KMV), được KMV ủy quyền phân phối tất cả các máy in màu kỹ thuật số công nghiệp Konica Minolta cùng với các phụ kiện, vật tư tiêu hao, vật tư thay thế liên quan, được ủy quyền báo giá và thực hiện đơn đặt hàng trực tiếp với khách hàng. Năm 2014, Sao Nam giới thiệu với Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn (gọi tắt là Saigonbook) về mô hình Printing Shop và cam kết sẽ cung cấp cho Saigonbook một loại máy in công nghiệp của Konica Minolta mới nhất, hiện đại nhất để làm mô hình Printing Shop với giá đặc biệt ưu đãi.

Ngày 14/10/2014, Sao Nam gửi cho Saigonbook bảng chào giá số 128/CTV/14, báo giá máy in kỹ thuật số Konica Minolta bizhub PRESS C1100 (gọi tắt là máy in C1100) là 3.873.990.185 đồng, khách hàng được giảm giá đặc biệt 20/% (774.798.037 đồng), giá bán được xác định là 3.099.192.148 đồng (chưa bao gồm thuế VAT). Ngày 20/10/2014, Saigonbook ký Hợp đồng kinh tế số 038 (gọi tắt là Hợp đồng 038) với Sao Nam mua máy in C1100 (có đặc điểm kỹ thuật gồm: Bộ điều khiển xử lý file in Print Controller IC-602C được tích hợp trong máy, bộ chuyên giấy RU-511, bộ làm âm giấy HM-101, bộ nạp giấy PF- 707, bộ đóng kim đầu ra FS-532) với giá 3.409.111.200 đồng (bao gồm thuế VAT 309.199.200 đồng).

Sau khi ký hợp đồng, Saigonbook đã thanh toán Sao Nam số tiền đợt 1 đặt cọc là 511.366.680 đồng, còn nợ lại số tiền thanh toán đợt 2 và 3 là 2.897.744.520 đồng. Đến thời điểm thanh toán đợt 2 thì Saigonbook thiếu vốn do phải sửa chữa lại trụ sở theo thiết kế của KMV nên các bên thỏa thuận thông qua Công ty TNHH MTV Cho thuê tài chính Ngân hàng Á Châu (gọi tắt là ACBL) để cung cấp vốn giải ngân thanh toán số tiền còn nợ. Ngày 27/12/2014, ACBL ký Hợp đồng cho thuê tài chính số 03 cho Saigonbook vay số tiền 2.640.436.000 đồng với lãi suất được quy định trong từng kế ước nhận nợ cụ thể. Cùng ngày, Saigonbook, Sao Nam và ACBL ký Hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG (gọi tắt là Hợp đồng 03) và phụ lục số 03.12.14/HĐMB-SG/PL-01 (gọi tắt là Phụ lục hợp đồng) để đảm bảo cho việc thanh toán số tiền mua máy in C1100 còn nợ. Ngày 30/12/2014 và ngày 31/3/2015, Saigonbook ký 02 khước ước nhận nợ với ACBL để ACBL giải ngân thanh toán số tiền 2.640.436.000 đồng cho Sao Nam, số tiền còn lại 257.308.520 đồng do Saigonbook trực tiếp thanh toán cho Sao Nam. Như vậy, Saigonbook đã thanh toán đủ số tiền 3.409.111.200 đồng cho Sao Nam theo đúng như các bên đã thỏa thuận. Ngày 30/12/2014, Sao Nam bàn giao máy in C1100 cho Saigonbook, còn KMV thì tặng 01 bộ lưu trữ điện UPS cho Saigonbook. Ngày

14/08/2015, Saigonbook thực hiện xong nghĩa vụ tài chính với ACBL và nắm quyền sở hữu máy in C1100.

Sau khi mua máy in C1100, Saigonbook phát hiện ngay từ thời điểm giao kết hợp đồng, Sao Nam đã có hành vi lừa dối Saigonbook về giá bán, về chương trình khuyến mãi, về dịch vụ click charge, về chất lượng máy, về thời hạn bảo hành, về xuất xứ của máy in C1100. Do đó, Saigonbook khởi kiện yêu cầu Tòa án tuyên bố Hợp đồng 038 và Hợp đồng 03 vô hiệu do bị lừa dối; buộc Sao Nam và KMV phải nhận lại máy in C1100 và hoàn trả cho Saigonbook số tiền mua máy là 3.409.111.200 đồng, bồi thường thiệt hại là 373.692.713 đồng (bao gồm tiền lãi, phí bảo hiểm máy, phí trả nợ trước hạn, tiền mua lại tài sản), tổng cộng là 3.782.803.913 đồng.

2. Bị đơn là Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam do bà Mai Thị Thùy Dương và ông Nguyễn An Nhân đại diện theo ủy quyền trình bày:

Vào khoảng tháng 08/2014, sau khi Saigonbook tìm hiểu mô hình Printing Shop, Saigonbook đề nghị Sao Nam giới thiệu cho Saigonbook một loại máy in công nghiệp của Konica Minolta mới nhất, hiện đại nhất để làm mô hình Printing Shop. Sao Nam giới thiệu cho Saigonbook loại máy in C1100 với nhiều tính năng nổi trội hơn các dòng máy in khác mà KMV đang cung cấp tại thời điểm đó. Sau khi nghiên cứu, Saigonbook yêu cầu Sao Nam gửi bảng báo giá. Ngày 14/10/2014, Sao Nam gửi bảng chào giá số 128/CVT/14 cho Saigonbook, chào bán máy in C1100, giá 3.099.192.148 đồng (chưa bao gồm thuê GTGT), giảm giá đặc biệt 20% (774.798.037 đồng). Ngày 20/10/2014, Saigonbook ký Hợp đồng 038 với Sao Nam mua máy in C1100. Cùng ngày Saigonbook thanh toán cho Sao Nam số tiền đợt 1 đặt cọc là 511.366.680 đồng. Ngày 09/12/2014, Sao Nam gửi thông báo giao hàng để Saigonbook chuẩn bị tài chính cho việc thanh toán đợt 2. Do Saigonbook không đủ tiền thanh toán đợt 2 nên đã tìm kiếm nguồn hỗ trợ tài chính thông qua hình thức thuê tài chính tại ACBL. Vì vậy, ngày 27/12/2014, ba bên là Saigonbook, Sao Nam và ACBL ký Hợp đồng 03 và Phụ lục hợp đồng thay thế Hợp đồng 038. Theo đó số tiền 511.366.680 đồng đặt cọc của Hợp đồng 038 được chuyển sang thanh toán cho đợt 1 của Hợp đồng 03. Sau đó, Sao Nam đã hoàn tất việc lắp đặt, bàn giao máy cho Saigonbook và các bên đồng ý ký biên bản nghiệm thu vào ngày 26/03/2015.

Sau một thời gian sử dụng, ngày 25/07/2015, Sao Nam nhận được yêu cầu của Saigonbook đề nghị Sao Nam nhận lại máy và hoàn trả lại tiền mua máy cho Saigonbook, với lý do Sao Nam đã lừa dối Saigonbook trong việc bán máy in C1100. Trên tinh thần hỗ trợ khách hàng và được sự đồng ý của KMV, Sao Nam đồng ý nhận lại máy, cụ thể như sau: Đối với máy in C1070P, Saigonbook mua trực tiếp từ Sao Nam, Sao Nam đồng ý nhận lại máy, hoàn trả tiền cho Saigonbook, việc này hai bên đã giải quyết xong. Đối với máy in C1000, do ACBL là bên mua máy, Saigonbook là bên thuê máy, nên Sao Nam yêu cầu Saigonbook phải tắt toán xong hợp đồng thuê máy, nắm quyền sở hữu, Sao Nam sẽ mua lại máy với điều kiện Saigonbook phải đính chính các thông tin sai sự thật đăng tải trên các trang báo

mạng làm ảnh hưởng đến uy tín của Sao Nam và KMV. Tuy nhiên, sau khi Saigonbook tắt toán xong hợp đồng thuê máy, Saigonbook và Sao Nam gặp nhau bàn về việc mua lại máy, nhưng không thành vì Saigonbook không đồng ý bán lại máy mà yêu cầu Sao Nam phải thu hồi, nên dẫn đến phát sinh tranh chấp.

Nay, Saigonbook khởi kiện, Sao Nam có ý kiến như sau:

1. Về tư cách khởi kiện: Hợp đồng 038 đã được thay thế bằng Hợp đồng 03 và Phụ lục hợp đồng, nên Hợp đồng 038 đã chấm dứt, hết hiệu lực. Theo Hợp đồng 03 xác định ACBL là bên mua, Sao Nam là bên bán, còn Saigonbook chỉ là bên thuê máy để kinh doanh, nên Saigonbook không có tư cách khởi kiện Sao Nam.

2. Về việc Saigonbook cáo buộc Sao Nam lừa dối trong việc bán máy là hoàn toàn không có cơ sở. Bởi lẽ:

- Về giá mua bán là do các bên tự nguyện thỏa thuận.

- Về việc giảm giá bán 20% là nhằm mục đích hỗ trợ cho khách hàng đầu tiên để thực hiện chiến dịch quảng cáo cho sản phẩm mới nằm trong kế hoạch kinh doanh và quảng bá sản phẩm của doanh nghiệp.

- Về dịch vụ click charge thì ngay từ lúc chào giá Sao Nam có đưa ra cho Saigonbook hai phương án để áp dụng trong quá trình vận hành máy: Thứ nhất, Saigonbook tự mua vật tư, phụ tùng, linh kiện trực tiếp từ Sao Nam để sử dụng; Thứ hai, Saigonbook phải ký hợp đồng click charge để tính phí theo trang in. Sau đó, Saigonbook đã chọn phương án thứ nhất.

- Về chất lượng máy thì máy in C1100 là thiết bị chính hãng mới 100%, sản xuất theo tiêu chuẩn chất lượng Konica Minolta. Do máy in C1100 là máy mới, hiện đại nên cần phải căn chỉnh nhiều lần để đạt được độ chính xác tối đa, nên đội ngũ kỹ thuật Sao Nam cần thời gian tìm hiểu nguyên nhân để xử lý, Sao Nam đã khắc phục xong lỗi kỹ thuật của máy trước ngày 30/03/2015. Việc này được chứng minh tại phiếu công tác số 903 ngày 30/03/2015, Saigonbook đã ký xác nhận in test giấy B350 A4 02 mặt bản in không bị gấp góc và kể từ thời điểm đó cho đến nay Saigonbook có bất kỳ khiếu nại nào liên quan đến chất lượng máy C1100.

- Về thời hạn bảo hành máy, Sao Nam thừa nhận thời hạn bảo hành máy in C1100 là 36 tháng, nhưng do sai sót trong khâu đánh máy nên đã ghi sai thời hạn bảo hành là 12 tháng. Sao Nam đã tự khắc phục và thông báo cho Saigonbook biết nhưng Saigonbook từ chối giải quyết.

- Về xuất xứ máy thì ngay từ thời điểm báo giá và tại Hợp đồng 038, Sao Nam và Saigonbook không đề cập đến xuất xứ, chỉ thỏa thuận là hàng nhập khẩu, mới 100% do Konica Minolta sản xuất năm 2014. Đến khi soạn thảo Hợp đồng 03, ACBL tự thêm chi tiết xuất xứ Nhật Bản.

Do đó, Sao Nam không đồng ý với yêu cầu khởi kiện của Saigonbook.

3. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

3.1. Bà Nguyễn Thị Diệp đại diện theo ủy quyền của KMV trình bày: KMV chưa bao giờ ký bất kỳ hợp đồng nào với Saigonbook, nên KMV không có liên quan trong vụ án này. Saigonbook cho rằng Sao Nam là đại lý phân phối sản phẩm của KMV thì KMV cũng không có bất kỳ quyền và nghĩa vụ nào trong mối quan hệ hợp đồng mua bán hàng hóa giữa Saigonbook và Sao Nam, cũng như tranh chấp xuất phát từ hợp đồng này. Bởi lẽ, căn cứ Điều 166 Luật Thương mại năm 2005, khi ký kết hợp đồng mua bán hàng hóa với khách hàng, Sao Nam đang nhân danh chính mình để thiết lập giao dịch, không phải nhân danh KMV, đây cũng là điểm quan trọng để phân biệt chế định về đại lý thương mại và chế định về đại diện cho thương nhân theo quy định của pháp luật. Điều đó đồng nghĩa với việc Saigonbook không thể đưa KMV vào bất kỳ tranh chấp nào có liên quan đến Sao Nam. Do đó, Saigonbook khởi kiện yêu cầu KMV cùng Sao Nam liên đới chịu trách nhiệm trong việc này là không đúng.

3.2. Ông Lê Đức Thiệp đại diện theo ủy quyền của ACBL trình bày: ACBL hoạt động chính là cấp tín dụng, thông qua việc mua máy móc thiết bị theo đề nghị của bên thuê tài chính. Khi khách hàng có nhu cầu thuê tài chính (có nghĩa là thuê tiền dưới dạng hình thức vay có lãi suất) thì phải có đơn đề nghị đối với tài sản mua, ACBL sẽ tham gia. Khách hàng tự lựa chọn đối với tài sản mua và phải chịu trách nhiệm mọi vấn đề liên quan đến tài sản đó, ACBL không chịu trách nhiệm. ACBL xác nhận có ký Hợp đồng cho thuê tài chính số 03 với Saigonbook như các đương sự đã trình bày. Sau khi ACBL định giá tài sản, ACBL quyết định chỉ cung cấp một phần tài chính cho Saigonbook dưới hình thức cho vay theo lãi suất các bên thỏa thuận, để Saigonbook thanh toán số tiền mua máy in C1100 cho Sao Nam, chứ không phải là bên mua máy, Saigonbook mới là bên mua máy, nhưng do Nghị định 39/NĐ-CP ngày 07/5/2014 của Chính phủ quy định về mặt tù tục thì ACBL phải nắm quyền sở hữu đối với tài sản trong thời gian cho thuê tài chính để đảm bảo về việc thu hồi vốn. Ngày 14/08/2015, ACBL và Saigonbook đã thanh lý Hợp đồng cho thuê tài chính số 03, nên ACBL không còn nắm quyền sở hữu đối với máy in này. Do đó, nếu có tranh chấp thì ACBL không chịu trách nhiệm mà bên thuê tài chính là Saigonbook phải tự giải quyết theo Nghị định 39/CP của Chính phủ.

Tại Bản án sơ thẩm số 439/2016/KDTM-ST ngày 19/4/2016, Tòa án nhân dân Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh quyết định:

1. Không chấp nhận yêu cầu của nguyên đơn Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn về việc tuyên bố Hợp đồng kinh tế số 038/HĐKT-14 ngày 20/10/2014 giữa Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn và Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam bị vô hiệu do lừa dối.

2. Chấp nhận một phần yêu cầu của nguyên đơn Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn về việc tuyên bố Hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG và phụ lục hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG/PL-01 cùng ngày 27/12/2014 giữa Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn, Công ty TNHH Thương

mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam, Công ty TNHH MTV Cho thuê tài chính Ngân hàng Á Châu bị vô hiệu.

Tuyên bố Hợp đồng Mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG và phụ lục hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG/PL-01 cùng ngày 27/12/2014 giữa Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn, Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam, Công ty TNHH MTV Cho thuê tài chính Ngân hàng Á Châu bị vô hiệu do nhầm lẫn.

- Buộc Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn có nghĩa vụ trả máy in kỹ thuật số Konica Minolta bizhub PRESS C1100 có đặc điểm kỹ thuật gồm: Bộ điều khiển xử lý file in Print Controller IC-602C được tích hợp trong máy, bộ chuyển giấy RU-511, bộ làm ấm giấy HM-101, bộ nạp giấy PF-707, bộ đóng kim đầu ra FS-532 theo đúng Hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐBM-SG và phụ lục hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG/PL-01 cùng ngày 27/12/2014 cho Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam và Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam.

- Buộc Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn trả bộ lưu trữ điện UPS, serial number: UJ1452101550 theo đúng Biên bản nhận hàng ngày 19/02/2015 cho Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam và Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam.

- Buộc Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam và Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam có nghĩa vụ liên đới trả số tiền 3.389.920.665 đồng cho Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn.

Việc giao trả máy, trả tiền được thực hiện ngay khi án có hiệu lực pháp luật.

Kể từ ngày Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn có đơn yêu cầu thi hành án, trường hợp Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam và Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam chậm thanh toán số tiền trên thì Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam và Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam còn phải chịu tiền lãi trên số tiền chậm trả theo lãi suất nợ quá hạn trung bình trên thị trường tại thời điểm thanh toán tương ứng với thời gian chậm trả.

3. Không chấp nhận việc Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn yêu cầu Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam và Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam liên đới bồi thường số tiền là 373.692.713 đồng.

Ngày 29/4/2016, Saigonbook kháng cáo.

Ngày 28/4/2016, Sao Nam kháng cáo.

Ngày 28/4/2016, KMV kháng cáo.

Tại Bản án phúc thẩm số 1106/2016/KDTM-PT ngày 22/9/2016, Tòa án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh quyết định:

Không chấp nhận kháng cáo của nguyên đơn Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn.

Chấp nhận một phần kháng cáo của bị đơn Công ty TNHH Thương mại - Tư Vấn - Kỹ thuật Sao Nam và kháng cáo của Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam.

Sửa Bản án sơ thẩm số 439/2016/KDTM- ST ngày 19/4/2016 của Tòa án nhân dân Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh.

1. Không chấp nhận yêu cầu của nguyên đơn Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn về việc yêu cầu tuyên bố Hợp đồng kinh tế số 038/HĐKT-14 ngày 20/10/2014 giữa Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn và Công ty TNHH Thương mại - Tư Vấn - Kỹ thuật Sao Nam và Hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG và phụ lục hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG/PL-01 cùng ngày 27/12/2014 giữa Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn, Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam, Công ty TNHH MTV Cho thuê tài chính Ngân hàng Á Châu bị vô hiệu do lừa dối.

2. Không chấp nhận yêu cầu của nguyên đơn Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn về việc buộc Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam và Công ty TNHH Thương Mại - Tư vấn - Kỹ Thuật Sao Nam có nghĩa vụ liên đới thanh toán cho Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn số tiền là 3.763.613.378 đồng (trong đó thanh toán lại tiền mua máy là 3.409.111.200 đồng và tiền bồi thường thiệt hại là 373.692.713 đồng).

3. Không chấp nhận yêu cầu của nguyên đơn Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn về việc buộc Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam và Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn - Kỹ thuật Sao Nam có trách nhiệm liên đới phải nhận lại toàn bộ máy móc, thiết bị mà Công ty Sao Nam đã mang đến lắp đặt tại trụ sở Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn theo Hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐBM-SG và phụ lục hợp đồng mua bán tài sản số 03.12.14/HĐMB-SG/PL- 01.

Sau khi xét xử phúc thẩm, từ ngày 15/10/2016 cho đến nay Saigonbook liên tục có đơn đề nghị giám đốc thẩm đối với Bản án phúc thẩm nói trên.

Ngày 22/9/2020, Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Quyết định số 50/2020/KN-KDTM kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm đối với Bản án phúc thẩm số 1106/2016/KDTM-PT ngày ngày 22/9/2016 của Tòa án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, đề nghị Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử giám đốc thẩm hủy Bản án phúc thẩm nói trên để xét xử phúc thẩm lại.

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đề nghị chấp nhận toàn bộ kháng nghị của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh, hủy Bản án phúc thẩm nói trên để xét xử phúc thẩm lại.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Căn cứ Hợp đồng nhà phân phối ngày 02/01/2014 được ký kết giữa Sao Nam với KMV và Giấy chứng nhận phân phối ủy quyền ngày 19/01/2015 thể hiện Sao Nam là đại lý ủy quyền của KMV, được KMV ủy quyền phân phối tất cả các máy in màu kỹ thuật số công nghiệp Konica Minolta cùng với các phụ kiện, vật tư tiêu hao, vật tư thay thế liên quan, được ủy quyền báo giá và thực hiện đơn đặt hàng trực tiếp với khách hàng (BL 223, 545-550). Ngày 20/10/2014, Saigonbook ký Hợp đồng 038 với Sao Nam mua máy in C1100, giá 3.409.111.200 đồng để làm mô hình Printing Shop. Sau khi ký hợp đồng, Saigonbook đã thanh toán cho Sao Nam số tiền đợt 1 đặt cọc là 511.366.680 đồng, còn nợ lại là 2.897.744.520 đồng. Do Saigonbook thiếu tiền thanh toán đợt 2 nên các bên thỏa thuận thông qua ACBL để cung cấp vốn giải ngân thanh toán số tiền mua máy in C1100 còn nợ. Ngày 27/12/2014, ACBL ký Hợp đồng cho thuê tài chính số 03 cho Saigonbook vay số tiền 2.640.436.000 đồng với lãi suất được quy định trong từng khế ước nhận nợ. Cùng ngày, ba bên là Saigonbook, Sao Nam và ACBL ký Hợp đồng 03 và Phụ lục hợp đồng để đảm bảo cho ACBL giải ngân thanh toán số tiền mua máy in C1100 còn nợ. Ngày 30/12/2014 và ngày 31/3/2015, Saigonbook ký 02 khế ước nhận nợ với ACBL và ACBL giải ngân cho Saigonbook số tiền 2.640.436.000 đồng để thanh toán cho Sao Nam, số tiền còn lại 257.308.520 đồng do Saigonbook thanh toán cho Sao Nam. Ngày 30/12/2014, Sao Nam bàn giao máy in C1100 cho Saigonbook, còn KMV thì tặng 01 bộ lưu trữ điện UPS cho Saigonbook. Ngày 14/08/2015, Saigonbook thực hiện xong nghĩa vụ tài chính với ACBL và nắm quyền sở hữu máy in C1100. Theo đại diện của ACBL xác nhận sau khi ACBL định giá tài sản, ACBL quyết định chỉ cung cấp một phần tài chính cho Saigonbook dưới hình thức cho vay để Saigonbook thanh toán số tiền mua máy in C1100 cho Sao Nam, ACBL không phải là bên mua máy, Saigonbook mới là bên mua máy; việc ACBL đứng tên quyền sở hữu máy in C1100 trong thời gian cho thuê tài chính là để đảm bảo cho việc thu hồi vốn, khi Saigonbook trả nợ xong, ACBL sẽ chuyển quyền sở hữu lại cho Saigonbook và hiện nay Saigonbook đã trả nợ cho ACBL xong, ACBL đã chuyển quyền sở hữu lại cho Saigonbook. Do đó, có căn cứ xác định Saigonbook là bên mua máy và là chủ sở hữu của chiếc máy này, nên Saigonbook khởi kiện Sao Nam về việc “Tranh chấp Hợp đồng mua bán hàng hóa” là đúng quy định của pháp luật.

[2] Qua xem xét quá trình giao kết và thực hiện hợp đồng thấy rằng Sao Nam có những vi phạm cụ thể như sau:

- Về giá bán: Tại bảng chào giá số 128/CTV/14 của Sao Nam gửi cho Saigonbook, chào giá bán máy in C1100 là 3.873.990.185 đồng. Tại bảng chào giá số 97/CTV/14 ngày 16/07/2015, Sao Nam gửi cho Saigonbook, chào giá bán máy in C1100 là 2.000.000.000 đồng. Qua so sánh hai bảng chào giá cho thấy trong vòng thời gian 09 tháng, Sao Nam đưa ra giá bán chênh lệch rất lớn với số tiền lên đến 1.873.990.185 đồng là bất hợp lý. Theo khoản 2.1 Điều II của Hợp đồng nhà phân phối ngày 02/01/2014 quy định “Giá của sản phẩm Konica Minolta tại Việt Nam do

KMV ban hành, thống nhất sử dụng trên toàn quốc, phải được niêm yết trên thị trường”. Tuy nhiên, Sao Nam là đại lý ủy quyền của KMV, được KMV ủy quyền chào giá bán máy in C1100, lại không chào giá do KMV niêm yết trên thị trường mà tự ý đưa ra giá bán có sự chênh lệch rất lớn là không trung thực trong giao kết hợp đồng, vi phạm Điều 6 Bộ luật dân sự năm 2005.

- Về khuyến mãi: Tại khoản 7 Điều III của Hợp đồng nhà phân phối quy định “Việc khuyến mãi phải do KMV tổ chức thực hiện, được áp dụng trên toàn quốc, mục đích của việc khuyến mãi là để đạt được thị phần và không giảm vào giá của sản phẩm”. Tại bảng chào giá số 128/CTV/14, Sao Nam gửi cho Saigonbook thể hiện giá máy in C1100 là 3.873.990.185 đồng, Sao Nam khuyến mãi giảm giá bán đặt biệt cho Saigonbook 20%, tương đương 774.798.037 đồng. Như vậy, việc Sao Nam không được phép khuyến mãi giảm giá bán, nhưng tự ý khuyến mãi giảm giá bán với số tiền rất lớn để nhằm đạt được mục đích trong giao kết hợp đồng là vi phạm khoản 5 Điều 100 Luật thương mại năm 2005.

- Về thời hạn bảo hành: Tại khoản 4 Điều II của Hợp đồng nhà phân phối quy định “Tất cả sản phẩm Konica Minolta sẽ được giao kèm phiếu đăng ký bảo hành, khách hàng dùng cuối phải đăng ký với KMV”. Tuy nhiên, khi bán máy in C1100, Sao Nam không giao phiếu bảo hành của nhà sản xuất cho Saigonbook. Theo KMV và Sao Nam thừa nhận thời hạn bảo hành đối với máy in C1100 là 36 tháng, nhưng tại Hợp đồng 038 và Hợp đồng 03 chỉ ghi thời hạn bảo hành 12 tháng là vi phạm thời hạn bảo hành. Như vậy, việc Sao Nam không giao phiếu bảo hành, cố ý giảm thời hạn bảo hành từ 03 xuống còn 01 năm để hưởng lợi 02 năm bảo hành còn lại là vi phạm Điều 445, 446 Bộ luật dân sự năm 2005.

- Về click charge: Đây là phần dịch vụ kỹ thuật và thương mại tiếp diễn sau khi bàn giao máy (Click charge bao gồm: phụ kiện, linh kiện, vật tư tiêu hao, vật tư, các phần mềm và dịch vụ kỹ thuật) được hoạt động đồng bộ theo máy, nếu không có click charge thì máy in C1100 không hoạt động được. Click charge do bên bán độc quyền cung cấp và nắm giữ mật khẩu, bên mua không thể tìm mua click charge trên thị trường. Tại khoản 2.1 Điều II của Hợp đồng nhà phân phối quy định “*Giá: bao gồm giá máy, phụ kiện, linh kiện, vật tư tiêu hao, vật tư, và các phần mềm*”. Theo chứng cứ do nguyên đơn cung cấp thể hiện tại Hợp đồng số 07/15/TGA/STS ngày 23/07/2015, Công ty TNHH Giải pháp công nghệ Sài Gòn là đại lý ủy quyền của KMV bán máy in C1100 cho Công ty cổ phần IN 474, với giá 1.680.000.000 đồng có cả phần click charge. Như vậy, việc Sao Nam bán máy in C1100 cho Saigonbook lại tách riêng phần click charge ra, không ghi vào hợp đồng là vi phạm Điều 180 Bộ luật dân sự 2005. Điều này dẫn đến hậu quả là từ khi xảy ra tranh chấp đến nay, máy in C1100 không thể hoạt động được do không có click charge ràng buộc trong hợp đồng.

- Về xuất xứ hàng hóa: Xuất xứ hàng hóa là một trong ba thông tin định danh nhãn hàng hóa nhập khẩu, bắt buộc phải thể hiện trong hợp đồng. Tuy nhiên, tại bảng chào giá số 128/CTV/14 ngày 14/10/2014 và Hợp đồng 038 do Công ty Sao

Nam soạn thảo chỉ ghi hàng hóa nhập khẩu mới 100% của nhà sản xuất Konica Minolta Nhật Bản, không ghi thông tin xuất xứ là lỗi của Sao Nam. Đến khi ACBL thẩm định cho Saigonbook vay để thanh toán số tiền mà Saigonbook mua máy in C1100 còn nợ của Sao Nam, thì ACBL bắt buộc phải ghi xuất xứ vào hợp đồng để làm cơ sở định giá cho Saigonbook vay. Theo Hợp đồng 03 các bên thỏa thuận xuất xứ máy in C1100 là của Nhật Bản. Tuy nhiên, khi Sao Nam bàn giao máy cho Saigonbook thì máy có xuất xứ của Trung Quốc là vi phạm thỏa thuận của hợp đồng về xuất xứ hàng hóa, được quy định tại khoản 14 Điều 3 Luật thương mại năm 2005.

- Về chất lượng máy: Sau khi máy in C1100 đưa vào vận hành đã bị lỗi kỹ thuật. Điều này Sao Nam thừa nhận và đã cho nhân viên kỹ thuật đến để khắc phục. Thực tế cho thấy vào năm 2014, Saigonbook mua của Sao Nam 02 loại máy in, gồm: Máy in C1070P và máy in C1100. Tuy nhiên, cả hai máy in này đều bị lỗi kỹ thuật. Trong đó, Sao Nam đã thu hồi nhận lại máy in C1070P và trả tiền cho Saigonbook; còn máy in C1100 thì Sao Nam không chịu thu hồi mà chỉ đồng ý mua lại máy. Điều này thể hiện về mặt ý chí Sao Nam đã thừa có những vi phạm trong việc mua bán máy in C1100, nên mới tìm giải pháp để giải quyết nhận lại máy và trả tiền lại cho Saigonbook.

[3] Với các tài liệu, chứng cứ đã phân tích trên cho thấy ngay từ đầu Sao Nam đã không trung thực trong việc giao kết hợp đồng với Saigonbook. Vì vậy, Saigonbook khởi kiện yêu cầu Tòa án tuyên bố Hợp đồng kinh tế số 038, Hợp đồng mua bán tài sản số 03 vô hiệu do lừa dối là hoàn toàn có căn cứ.

[4] Do đó, Tòa án cấp phúc thẩm xét xử bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của Saigonbook là không có căn cứ, không phản ánh đúng các tài liệu, chứng cứ có tại hồ sơ vụ án. Còn Tòa án cấp sơ thẩm tuyên bố Hợp đồng mua bán tài sản số 03 vô hiệu do nhầm lẫn là không chính xác. Mặt khác, giao dịch mua bán giữa Sao Nam và Saigonbook đã bị vô hiệu do lừa dối ngay từ thời điểm giao kết, nhưng Tòa án cấp sơ thẩm không tuyên bố Hợp đồng kinh tế số 038 vô hiệu là thiếu sót. Tuy nhiên, để tránh vụ án kéo dài, nên chỉ cần hủy bản án phúc thẩm để xét xử phúc thẩm lại.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 325, điểm a khoản 1 Điều 337, khoản 3 Điều 343, Điều 349 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

1. Chấp nhận kháng nghị số 50/2020/KN-KDTM ngày 22/9/2020 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Hủy Bản án phúc thẩm số 1106/2016/KDTM-PT ngày ngày 22/9/2016 của Tòa án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh về vụ án “Tranh chấp Hợp đồng mua bán hàng hóa” giữa Nguyên đơn là Công ty TNHH Phát hành sách Sài Gòn với Bị đơn là Công ty TNHH Thương mại - Tư vấn – Kỹ thuật Sao Nam và Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là Công ty TNHH Konica Minolta Business Solutions Việt Nam,

508 - TÁI HIỆN VỤ ÁN KONICA MINOLTA

Công ty TNHH MTV Cho thuê tài chính Ngân hàng Á Châu. Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh xét xử phúc thẩm lại.

3. Quyết định giám đốc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định này./.

Nơi nhận:

- Chánh án TANDCC (để b/c);
- Vụ Pháp chế và Quản lý khoa học TANDTC;
- VKSNDCC tại TP. Hồ Chí Minh;
- TAND TP. Hồ Chí Minh;
- TAND Quận 3;
- Chi cục THADS Quận 3;
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu HS vụ án, THS, VP, Phòng GDKT II.

**TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nguyễn Hữu Ba

